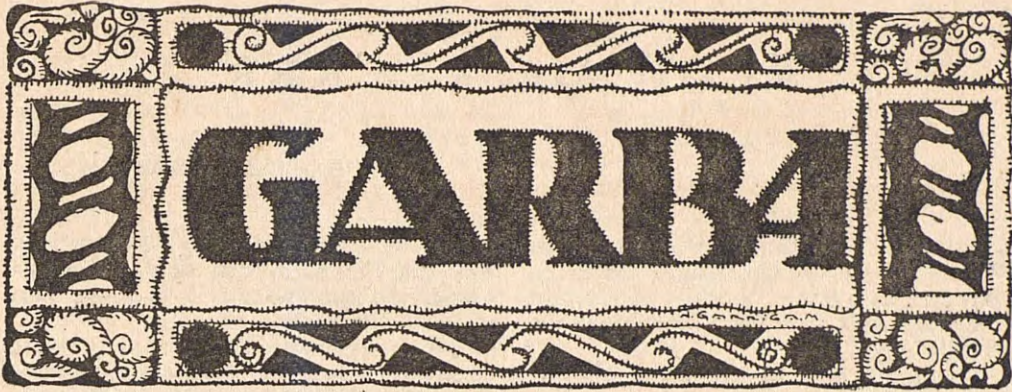

GARBA

Gravat al boix per J. Bassa Ribera.

SUMARI: Paisatges espirituals. Gravat al boix, per *Oriflana*. — Flor de febrer, per *Josep Cardona, pure*. — Evocacions de joventut, per *Júlia Victòria*. — Bibliografia. — El boix, per *Segimon Vendrell*. — L'amor novell de la donzella, per *Josep Carner i Ribalta*. — Cròniques d'art. Exposició Planas Dòria, per *Joan Matas*. — El Teatre Liric Català.

PAISATGES ESPIRITUALS

GRAVAT AL BOIX

*D*amunt de paper d'estrça un boix imprès en tinta de color d'ala de mosca, és quelcom inefable. Una roda perpètua, una distribució llunar, les al·legories mesals segons Plini, Pal'ladi o Abencenif, un Júpiter fragorós dalt del seu carro volant en el quint Cel, només poden tenir una interpretació senzilla en un gravat al boix, perquè un boix gravat és sempre d'una expressió humil i pura. La necessitat ha creat la simplificació i la pràctica ha creat la mecànica, però l'obra manual sempre és excel·lida per la fina i subtil valoració de la mà humana, que en tenir l'útil de treball, devé, ademés, sensible com un diafragma. Però un gràfic en boix sempre s'ofereix en un sentit de dolcesa, i a aquesta expressió cordial hi ajunta l'expressió del propi estil que neix de la manca de recursos de què es pot valdre el gravador. Un gravat al boix és sempre una obra d'amor i de dolor: amor de concepció i afany i dolor de creació. Aquestes deixuïnes entranyen un marcat sentit de limitació i d'austeritat, i ens adonem com és la mecànica que ens ha fet banals i copiosos. La bella art del gravat manual deu ésser una art molt noble, per quant en observar un traç fallit o una desviació de l'eina, hom sent un punyidor i apïadat sentiment. Ademés, la nostra humanitat deu reivindicar l'home per damunt de la màquina.

ORIFLAMA.

FLOR DE FEBRER

AQUELLA LLUM RESPLENDENT...

Flor de les tradicions de nostre poble, tota plena de significació teològica, és la que es serva en la ciutat de Manresa i que motiva la seva Festa de la Llum del 21 de febrer.

Manresa és una de les ciutats més glòries de Catalunya. La seva història està rublerta de gestes memorables, de venerandes tradicions i atractives llegendes. Pompeu, ja en son temps, feia d'ella una plaça de defensa, com més tard Recaredo hi feia alçar un castell sobre el turó on avui s'aixeca *El Carme*.

Manresa fou sempre distingida pels antics reis d'Aragó i molt volguda dels Comtes de Barcelona. En ella es preparava Borrell II amb sos homes de paratge per a reconquerir la capital i capbussar la mitja lluna que s'havia ensenyorit de tot el nostre Principat. Entre ses tradicions religioses és molt coneguda la del canonge Molet, qui es va alçar de la caixa mortuòria quan era dut a enterrar, per a confessar davant la Verge de la *baixada del Pòpulo* el misteri de la Immaculada Concepció, del qual ell n'havia dubtat en vida. Mes el que ha donat més renom a Manresa és l'haver santificat aquells seus carrers amb ses petjades l'antic general i gran penitent Sant Ignasi de Loyola, fundador de la Companyia de Jesús; com també l'haver sigut ella la primera ciutat de donar el crit d'independència contra l'opressor de l'any vuit, cremant en sa plaça el paper francès i volant ardidada als penyalars del Bruc.

Mes si gran se'ns presenta Manresa coberta amb la polseguera del combat i anomenada amb raó la Covadonga catalana, perquè al crit de Déu i Pàtria feu tremolar a francesos i sarraïns; si gran la miro avui com regina de nostra muntanya, treballadora com les àvies catalanes i industriosa com l'esperit de nostra raça, més gran la veig al contemplar-la coro-

nada pels raigs d'aquella *llum misteriosa* amb què l'Etern, un dia, es dignà engarlandar son front, esvaïnt les ombres d'un misteri, el de la Trinitat.

Era el segon quart del segle catorze. Manresa no tenia pas com avui aquelles seves hortes com vergers, aquells seus camps com jardins, regats per una abundosa llenca del Llobregat; sinó que eren poc menys que com un erm en herbes. El pla de Bages veia assecar-se sos blats a flor de terra i no bastava la suor del pagès per a fer treure espigues d'or i abundosos fruits de sa sembrada. La misèria d'aigua duïa la misèria del pa a aquells encontorns, i la gent emigrava a bandades, com les orenetes a la tardor, quan el Consell de la ciutat, que sempre vetllava per la prosperitat de la terra, concebia l'obra colossal de construir la famosa *acèquia* que és avui la riquesa d'aquella comarca.

Dintre de poc Pere II autoritzava l'obra i Arnau Fuster l'emprenia i tot Manresa hi treballava; mes ai! que les eines caigueren de ses mans al donar el primer cop al terme de Sallent, Baronia del senyor Bisbe de Vic, aleshores Galcerà Sacosta, qui creient violats els seus drets i per dissensions hagudes entre ell i Manresa, fulminà sobre aquesta ciutat un entredit, un anatema, una excomunió. Manresa restà aquells dies com Jerusalem desolada, plorant sens consol els seus fills, tancats els seus temples, mudes les campanes, allunyada dels sacerdots i privada dels socors de la Religió. Quatre anys diuen uns, set anys diuen altres, que estigué lligada aquesta ciutat amb l'entredit, fins que va arribar el felicit dia de la *Llum*. Oh, 21 de febrer de 1345, bé n'has sigut de memorable!

Al frare Romeu Saclosa li havia Déu revelat tres nits seguides que la capella que construïa al Carme pels Sants Apòstols Simon i Judes fos dedicada a la San-

tíssima Trinitat. Ah! és que es preparava l'hora del miracle de la *Llum* que devia donar testimoni d'aquest misteri.

Manresa s'havia llevat aquell dia trista i pensativa com els altres amb l'entredit al front, enyorant aquelles pràctiques de religió amb què s'esplaiava abans la seva ànima. Mes, què havia vist que de sobte mudava son posat de vídua pel d'una núvia endiumenjada?... Una *llum*, que en forma de globu venint de Montserrat brillava més que el mateix sol. Una *llum misteriosa* que vista per tothom no sabien si augurar desdites o ventures. Una *llum* que travessant entre dos aires la ciutat feia deixar els quefers dels habitants per mirar-la, per seguir-la. Una *llum* que encaminant-se al temple del Carme i entrant per aquell òval a on avui encara hi ha escrit: «*lux orta est eis*», ho omplenava tot d'una claror divina; mentre en el cloquer per sí sola una campana tocava a festa, i la gent, com un remat de cèrvoles assedegades, hi acudia. Quin jorn! quina diada! Les portes del temple s'obrien de nou de bat a bat; els frares tornaven a barbotejar salms sota ses voltes; els fidels flairaven altre cop l'aroma de l'encens, i el bisbe Galcerà Sacosta, innovat de tal meravella, aixecava sa destra, des de Sant Pons, prop de Sanpedor, per absoldre a la ciutat de l'anatema que damunt d'ella llençat havia.

Aquella *llum* vingué, doncs, a reconciliar Manresa amb son Prelat ensems que a donar el símbol més expressiu del misteri de la Santíssima Trinitat; puix si ens diu la història que a l'entrar aquell globu de llum, es parà en aquella clau major de la volta del temple senyalada encara avui amb tres raigs i una inscripció, aquí la llum és un símbol de l'Etern Pare que no té altre principi que Ell mateix.

Si d'aquell primer globu de llum se'n despreguà un segon igual al primer col-

locant-se en l'altar dedicat a tal misteri, és un símbol aquí de la llum del Fill que és engendrat pel Pare i consubstancial al mateix.

I si d'aquell focus primer n'eixí un globu de igual magnitud i resplendor, col·locant-se en aquell altre altar de Sant Salvador, que confronta amb el del Misteri, és aquí un símbol de l'Esperit Sant que essent igual al Pare i al Fill procedeix dels dos i és el terme del seu amor.

Tenim, doncs, en el primer globu de llum dividit en tres per tres vegades, l'unitat de naturalesa divina en tres persones. En els dos globus de llum despresos del primer, als dos orígens o processions. I en l'igualtat de magnitud i resplendor d'aquells tres globus, ja confosos i units en un, ja separats i dividits en tres, a la comunitat de substància divina i igualtat de perfeccions entre el Pare, el Fill i l'Esperit Sant, tres persones i un sol Déu, tres persones de les quals cada una és el Senyor, però no tres Senyors; tres persones omnipotents i eternes, però no tres omnipotents i eternes; tres persones inseparables, però distintes; tres subsistències i una substància; tres persones en Déu, però no tres déus. Per aquesta gràcia la ciutat de Manresa pot gloriar-se de tenir en la vinguda de la *llum*, el compendi teològic més complet del misteri de la Santíssima Trinitat i el major motiu d'agraïment per tal prodigi envers son Déu i Senyor.

D'aquí el que cada any al celebrar-se semblant festa es senti cantar en aquella ciutat aquesta tornada popular que aprenen ja els infants als pits de les seves mares:

Aquella llum resplendent
tan gentil i clara i pura,
la Trinitat ens figura,
misteri el més excel·lent.

JOSEP CARDONA, PVRE.

EVOCACIONS DE JOVENTUT

Assentats prop de la llar, mentres els joves eren a ballades, la Jaia i el Babi tingueren moltes coses per a contar-se.

De com vingueren a parlar de coses velles ni podrien dir-ho.

La quitxalla i, més que tots, aquell dimoniet de Margarideta, en tenien bon troç de culpa, quan al despedir-se havia dit joguina i riallera :

—Festegeu, festegeu! Espliqueu contes. I quasi quasi que ho havien fet.

La joventut dels altres recordà la seva, i varen anar parlant... parlant...

La veu de la Jaia era suau com una carícia.

—Quan vares anar a l'estranger...

I anà desgranant una pila de records.

Bé podien parlar-ne; ara eren ja tan fora de perill, i era tan fortament dolç parlar de joventut prop d'una bona llar...

—De tornada no vareig gosar a besar-te; eres tota una senyoreta... no vareig gosar mai més, i això que me'n dalia més vegades! — deia el Babi.

—Jo també vaig plorar-lo aquell petó perdut; no em sap greu dir-ho... Després tu et vares enamorar de la cosina.

—Cert; i et vaig anar oblidant.

—Ja, ja, grandíssim! — i somrigué dolcíssima la Jaia.

El Babi, mig confús :

—Tu també et vas casar.

—I ben enamorada i ben contenta.

—Coses de la vida!

—És ben veritat!

I varen fer llarga pausa bo i contemplant el foc que, espurnejant, tirava estrelles xemeneia amunt.

—S'està bé prop del foc—digué la Jaia.

—Saps què pensava? Que és cosa estranya que mai, mai, hagués sortit un mot de nostres llavis de tot això.

—No ho és gens d'estrany; érem feliços.

—Cert; i ara estem tan solets...

—Ja pots ben dir-ho!

I va tornar la pausa; el Babi va posar al foc més llenya seca. Ella trencà novament el silenci.

—Avi : saps resar?

Ell, estranyat, mig somrient, digué :

—Quasi no m'en recordo.

—Però, em sabràs seguir?

—De cor i ànima.

—Doncs, una Salve per nostres estimats.

—Si així ho vols...

—Déu us salve Maria, reina i mare...

I la veu de la Jaia, dolça, dolça, continuà la Salve, que, més que no un prec, semblava una carícia als éssers volguts; tanta era sa dolcesa.

I el Babi la seguia, embadalit, no sé si per l'encís de la veu d'ella, o pel misteri diví d'aquella Salve. Després, digué :

—Sense volguer ofendre ni a tu ni a ells, saps què pensava?

—Digues.

—Que un petó d'aquells tan purs que jo et donava...

—Sí que eren innocents els nostres besos—va sospirar la Jaia.

—Que un bes d'aquells és quasi una pregària.

—Salve de joventut!

Somrient, però tímid, quasi com altre temps: —El vols?

Ella clogué els ulls.

—M'escauria de dir-te com suara tu : « quasi no me'n recordo ».

—I jo, com tu fa poc, podria dir-te: « Em sabràs seguir ? »

Llavors la Jaia, seriosa, sublimada per l'encís de l'instant, va dir com ell, també:

—De cor i ànima !

Ell, amb forta emoció :

—Déu vos salve, joventut innoçent i amorosa...

Ensems que un bes llarg, sense màcula de pecat, posà dolç, infinit, en el front d'ella.

Tremolosa, bo i aixecant el cap, vibrant tota d'emoció, digué la Jaia tornant el bes:

—Que Déu vos salve !

L'encís era trencat; s'omplia la casa de rialles : fills i nés tornaven de ballades.

Finí l'evocació de joventut en els ulls i en els llavis dels pobres avis i, avergonyits, tornaren a arraulir-se prop del foc.

—Érem uns folls !—van voler dir amb l'esguard.

La veritable joventut tornava. D'aquell encís dolcíssim ja no en quedava res.

Solament el foc joiós d'aquell instant amorós, tot ànima, aixecava estrelles brillants més enlaire que mai, xemeneia enlaire, cel amunt, com si per celebrar aquella puresa tingués de menester la immensitat de l'espai.

JÚLIA VICTÒRIA.

BIBLIOGRAFIA

L'ANDREUET, de ALEXANDRE FONT.

L'aparició d'una novel·la catalana constitueix sempre una satisfacció literària, produït això per l'escassès que hi ha de publicacions d'aquesta branca de la literatura nostra. I què direm de « L'Andreuet » ? En primer lloc, a nostre juí, que el títol no és gaire simpàtic, gairebé banal, sense ni una espurna de psicologia; que la narració, apart una falta literària que surt tot sovint, és bastant regular; la vella Barcelona amb una botiga de cerer, està bastant ben pintat i els tipus també quasi tots no desdiuen pas de com els vol presentar l'autor. D'originalitat no en té pas gaire, car el principal argument és inspirat sobre una novel·la d'En Bourget. Però s'ha de confessar que En Font ha tingut bastanta traça en emmotllar-lo en « L'Andreuet ». De tècnica no es pot desitjar gaire més. En conjunt és una novel·la que el lector la llegeix sense cap apassionament, però la lectura és agradable. Va encapçalada d'una lletra d'obertura de la Víctor Català.—E. S.

LA SARDANA EN ESCENARIS, de JOAN NOGUERA I SOLÉ.

A conseqüència de l'entusiasme que experimenta per la dansa catalana, En Noguera i Solé ha publicat aquest llibre que mereix tots els respectes perquè sabem que hi ha un altre cor abrandat per les belles coses de la nostra terra. Però, amb tot, ens hauria complascut més, encara, que En Noguera i Solé—tal com diu en el « Breu porxo » del llibre—hagués fugit per complet dels riells de les carrincloneries, no volguent-les distingir publicant-les, oi més comptant avui amb firmes tan acreditades, les quals tenint com En Noguera i Solé un concepte elevat del coblet català, han entrat a la palestra de l'art gràcil per tal de millorar-lo artísticament. Si el senyor Noguera té això en compte i ho aconsegueix en l'obra valuosa que està preparant, no cal dir que mereixerà l'elogi de tots els que es preocupen de la depuració de la cançoneta catalana, car amb les qualitats excel·lents que reuneix pot fer una obra positiva i altament patriòtica. En « La sardana en escenaris » figuren quatre mots de presentació de l'Apeles Mestres, i aquesta firma honora moltíssim el llibre d'En Noguera i Solé. — R.

EL BOIX

El boix és una espècie arbustiva i social, en el sentit que cobreix ella sola grans extensions, i que constituïria una veritable riquesa forestal per a algunes regions, si es conegués suficientment tot el partit que se'n pot treure.

El gènere «*Buxus*» està format per vuit o deu espècies escampades per les regions suaus i muntanyoses de l'hemisferi boreal en l'antic continent, sobretot a Rússia, Turquia, Àsia Menor, Pèrsia i Himalaia, i altres tantes del gènere «*Tricera*» que alguns autors consideren com a seccions del gènere «*Buxus*» i viuen a Amèrica, principalment a Cuba.

El «*Buxus sempervirens*», que és potser l'únic que hi ha a Catalunya, el trobem ja isolat, ja formant rodals de més o menys importància sobre els terrenys calissos de les regions «montana» i «subalpina» amb preferència. Abundant i ufanós al Pirineu, l'havem vist a la muntanya de Montserrat i cobrint com d'un mantell verdós els colls calissos que sustenten i rodegen el

Santuari Col·legi de Nostra Dona del Col·lell, entre Banyoles i Olot.

Les fulles petites de forma ovalada el·líptica el diferencien del «*B. Balearica*», que viu a Mallorca i en algun altre punt d'Espanya, i les té llargarudes, de 2 a 3 centímetres i mig.

Aquest vegetal varia notablement el creixement segons el clima i el cultiu. Mentre que en alguns punts de Llevant presenta troncs de 30 a 40 centímetres de diàmetre; sota el nostre clima difícilment passa d'una alçada de 3 metres i de 8 a 10 centímetres de diàmetre. No obstant, si es cuida i respecta degudament, s'obtenen exemplars preciosos com un que n'hi ha en un poble de la falda del Montseny, que té un tronc dret i cilíndric de 2 mts. i mig i uns 50 cms. de circumferència; demostra una gran vigor amb senyals evidents que el creixement en diàmetre pot continuar uns quants anys més.

Creix amb molta lentitud i produeix una fusta groguenca de les més denses i més homogènies de la nostra regió; de vegades presenta una color groc-verdosa, deguda a un començament d'alteració.

PASSATGE BÍBLIC

En temps normal, el boix de llevant portat a París en petits troncs de 0'60 m. a 1'20 m. de llarg i de 0'15 a 0'90 m. de circumferència, es paga de 400 a 600 pesetes la tona. Encara que aquest boix és un xic més estimat que el d'Espanya, per ésser més dens i compacte, les xifres anteriors donen idea de com seria productiu

1430 se'l troba aplicat a diferents objectes, entre altres en llibres de devoció i jocs de cartes, encara que solament fos d'una manera rudimentària i sense premsa. Més tard, Albert Durer, primer, i Holbein, després, portaren l'art del gravat a un grau tal de perfecció que mai ha estat superat.

El descobriment del gravat sobre coure

el sotmetre aquesta espècie forestal a un tractament raonable que podria consistir, en no destruir-lo, com es ve fent fins ara, amb estassades i extirpacions injustificades, i deixar-lo créixer, afavorint des de mitja edat el desenrotllament dels troncs més drets i vigorosos mitjançant aclarides i podes discretes.

El boix d'Espanya, per la seva duresa i gra fi, és més estimat que el francès, de tal manera que encara no fa molt temps França importava grans quantitats de boix d'Espanya per a l'indústria del gravat.

Antigament, ja abans del descobriment de l'impremta, el gravat sobre fusta era quasi l'únic usat; des dels anys de 1400 a

i cer i, des de poc, els procediments fotogràfics de reproducció, van ésser causa que el gravat sobre fusta s'abandonés. No obstant, aquests últims anys, s'hi ha tornat a recórrer per a fer treballs delicats, principalment per a l'il·lustració d'obres de luxe.

La fusta de boix corre perill d'esquerdar-se assecant-se i, per a prevenir aquest inconvenient, els tornejadors que la usen acostumen col·locar la fusta destinada a treballs delicats en una cambra fosca i, millor, en una cova; passats tres o quatre anys, segons les circumstàncies, amb una destal li treuen l'albenc i la deixen al mateix lloc, d'on la van treient a mesura que

la necessiten. També va bé posar-la en aigua freda durant unes vint-i-quatre hores, fer-la bullir després i posada a assecar en un lloc on no hi entri l'aire ni la llum, amb sorra o segó, fins al moment de tenir-la d'usar.

El boix s'usa a tableteria per a fer tabaques, mànecs de ganivet, tallapapers, diferents classes de juguines, pintes, mesures linials, etc. Els tornejadors en fabriquen jocs de bitlles, cargols i aixetes de bóta; també se'n fan bastons, llançadores de teixidor, corrioles cobertes, instruments de matemàtiques, instruments de música i altres.

La llenya de boix, encara que crema amb lentitud, dóna una calor intensa i durable; convé principalment per als forns de calç i rajoleries.

Les fulles i branquetes d'aquesta espècie contenen gran quantitat de nitrogen i no cal dir l'importància que això li dóna en les comarques on abunda aquest ar-

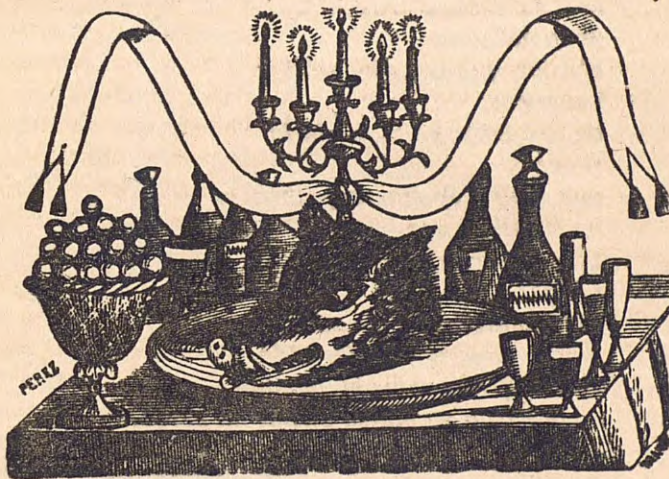
bust per a la preparació d'adobs nutritius i econòmics.

Segons M. I. Pierre, 100 quilos de rama verda de boix contenen 1'17 quilos de nitrogen, mentres que un pes igual d'adobs de granja ordinaris en contenen 0'40 quilos; les rametes seques contenen un 2'89 per 100 de nitrogen i els adobs secs solament 0'95 per 100.

Admès que el poder nutritiu d'un adob és proporcional a la quantitat de nitrogen que conté, es comprèn com ha d'ésser aventatjós utilitzar aquesta planta per a adobar les terres.

No aconsellem que s'usi el boix per jaç com fan en algunes comarques, perquè si bé és veritat que la trituració produïda pel trepig dels animals afavoriria la fermentació, ell sol fora un jaç de males condicions. Barrejat amb palla, per exemple, donarà bon resultat, i el jaç serà tou i la palla absorbirà l'excés d'orins que el boix, poc esponjós, no podria retenir.

SEGIMON VENDRELL.

L'AMOR NOVELL DE LA DONZELLA

*L'estimada, l'amiga
de l'amor novell,
de l'amistat antiga...
qui avençaria el fat que duu vostre palmell?
—Palmell rosat, rosat de somrosada pell!*

*Ai, el que d'amor
sofreix les recordances
i el dolor
incissiu, de massa benaurances,
com us contaria el desengany
que viu al sol de vostre viarany!*

*—La incauta, la pia
donzella, que lluu
frèvol ventall—folia
d'ales, que mai bleixà ningú—
com clou l'esguard, segura
de petjar el camí de la gaubança pura!*

*—Si sabéssiu el frau
de la alimària
d'amor, que duu encantària;
i com cau,
de la buidor, en la fondària
el cor
que enutjat de massa gaubances
ha jaquit l'amor
i pateix recordances
i enyor,
com voldrieu que fos estat
només un somni de dormida
el fat aquell que us ha jaquida
en braços d'un minyó que us ha besat!*

JOSEP CARNER I RIBALTA.

CRÒNIQUES D'ART

EXPOSICIÓ PLANAS DÒRIA

En Francesc d'A. Planas i Dòria, de qui sempre havem admirat un ideal de bellesa cultivat amb amor i entusiasme, inaugurarà el dia primer del mes en curs en el Saló Serra, de Barcelona, la primera exposició de les seves obres.

Artista de bona mena, En Francesc de A. Planas, mostrarà amb aquesta escaient exhibició de paisatges, un esperit considerablement delicat en l'aplicació del color, la finesa del qual és força espontània, obtenint la brillantor de tons i la valor decorativa dels pintors enamorats primer que tot de la llum i la transparència que en hores propícies ofereix el paisatge. En aquest sentit, la pinzellada d'En Planas es manifesta amb cert desembrac i sap arrencar de la tela la sumptuositat necessària, que és el terme just on l'artista vol arribar com a plena eclosió del seu intent, intent un xic mancat de valentia, però expressat amb enteresa.

De manera, que si el propòsit de nostre artista no és altre que l'expressar-nos amb eloqüència sentimental la pura emoció artística que en ell pregonament han produït aqueixos joiosos aspectes de la Naturallesa, cal fer afirmació sincera de què les obres exhibides al públic barceloní, acompleixen perfectament la noble finalitat del seu autor.

Sotmetre la pintura novella d'aquest il·lustrat sabadellenc a consideracions de crítica diferent, seria per a nosaltres ofendre la discreció asciençada amb què aquest artista de casa labora amb parsimònia per la sensata consecució del seu

ideal, que no és pas un ideal contaminat per enganyoses corrents d'aixebrada vanguarda, sinó que es mou i avança dintre un cànon elevat de bellesa tradicional.

En Planas dibuixa curosament les apuntes que després impressiona del natural, mostrant així una certa consistència en la forma que, sense donar la mecànica sensació de les coses amb excés estructurades, s'inicia en les seves apuntes l'empenta i la fogositat de la pintura impressionada a l'escalf d'una visió altament sensible. La plàstica d'En Planas no és, per ço mateix, traçada amb aquella minuciositat detallística que de la forma n'extreu sovint el moviment i l'alenuar de vida, no. La d'En Planas és, pel contrari, una plàstica que té l'amorositat de les coses vives, sense deixar de traslluir l'elegància i frescor espiritual dels propòsits artístics portats a terme amb ben entès apassionament, si bé el d'En Planas, com un amor primer, és, encara, un apassionament una miqueta tímid.

Amb tot, el credo estètic i la sincera labor d'aquest compatriota nostre, suara decidit a militar en el camp de les activitats artístiques catalanes, reclamen per ell, sinó una patent de solidat mestratge, que és encara aviat per a assolir-la, quant menys un lloc de consideració i respecte dintre el moviment artístic de Catalunya.

JOAN MATAS.

EL TEATRE LÍRIC CATALÀ

El dia 17 del corrent, a la nit, tingué lloc en l'estatge de GARBA, la conferència a càrrec del poeta En Ramon Ribera, versant sobre *El Teatre Líric Català*. Aquesta conferència despertà molt interès entre els entusiastes de la lírica catalana, i per aquest motiu el nostre saló es veié en extrem concorregut. La premsa local i de Barcelona s'ha ocupat amb elogi d'aquest acte. Diu un apreciat confrare :

« El senyor Ribera comença la seva disertació posant de relleu l'importància del drama líric català, el qual si existeix no és pas com desitgen els nostres mestres compositors ni els artistes més interessats a l'òpera catalana. S'ocupa amb preferència de l'obra valuosa d'En Pedrell i fa remarcar que les produccions d'aquest musicògraf i les dels mestres Granados, Garcia Robles, Albéniz, Morera, Lamote de Grignon, Manén, Casademont, Vives, Pahissa, Bosch Humet, Cassadó i altres, són prou per a afirmar que tenim un repertori suficientment interessant. Amb tot, diu que malauradament el nostre Teatre Líric no existeix de fet, encara que en posseïm el repertori. Parla extensament de la tasca que han realitzat els orfeons, demostrant l'amor que el nostre poble professa a la música. L'entusiasme que s'experimenta per les produccions líriques diu que es deu a aquestes institucions corals que tant nom donen a Catalunya. Això que es diu ara del Teatre Líric també s'havia dit de la dramaturgia catalana i avui es fa precís que sigui una realitat el somni dels nostres músics. Parla dels artistes que podrien cooperar a l'obra i senyala que no ens manquen valuosos cantants i professors d'orquestra, com, aixímateix, tots els elements que contribueixen a l'acurada presentació de les obres. S'ocupa de l'iniciativa d'En Vidal Nunell de fundar el Teatre-Escola, i després d'elogiar el projecte i remarcar les seves ventatges, diu que Catalunya tindria completada la seva obra cultural i artística, car si tenim el Palau de l'Orfeo per a la música coral i or-

questral, just és que tinguem també el Palau de l'Art Líric Català.

Els nostres poetes—diu—poden fer molt a favor del drama líric. La nostra terra—afegeix—amb les seves costums i amb les seves tradicions tan característiques, es presta per a posar-la en acció en les obres líriques, doncs la llegenda catalana no pot ésser pas més rica, i amb ella eis poetes tenen una font abundosa per a inspirar-se i aixecar l'esperit. Aquesta valor, demés de les cançons populars—riquesa de folklore—i les sonoritats de la Naturalesa, creació suprema de Déu, són prou per a desvetllar les emocions dels poetes i dels músics, que al fi uns i altres treballen per una mateixa aspiració. La poesia i la música, per tal d'ésser una mateixa cosa en l'esperit, neix per la bellesa dels sentiments, fent obrir les portes als quatre vents per a tenir a ran l'oïda i a frec del cor les emocions més fondes i més perfectes. Davant de tot això—acaba dient—no cal pas dubtar que ens trobem en la necessitat de què sigui un fet el Teatre Líric Català, i si treballem tots per a la seva formació definitiva, ho estimaran els artistes i ho agrairà la Pàtria.

No cal dir que en acabar la conferència, el senyor Ribera fou molt aplaudit i felicitat.

Seguidament es donà lectura de «La Mare», drama líric en tres actes basat en la obra de Rusiñol, per Ramon Ribera i música de Cassià Casademont.

Si disposéssim de més espai ens ocupariem amb l'extensió que mereix d'aquesta bellíssima obra, que ha sigut transportada al teatre líric amb tot l'encert, i el més gran elogi és que En Santiago Rusiñol ha dit que la versificació del seu drama no podia fer-se millor, confiant-se també que la música deu ésser igualment digne del talent del mestre senyor Casademont.

Esperem amb goig el dia de la estrena de «La Mare» per a refermar una vegada més la nostra sincera felicitació».